

Postmigrační strategie odborníků z bývalého SSSR: perspektiva rodičů- imigrantů z Ruska a Ukrajiny

Mgr. Tereza Janečková

Katedra sociologie, andragogiky a kulturní
antropologie

Filozofická fakulta

Univerzita Palackého v Olomouci

Statistiky

Ukrajinci

- Největší imigrační komunita
- 141 580 osob
 - Trvalý pobyt: 86 359
 - Ostatní pobyty: 44 537
- Praha: 50 887 osob

Rusové

- 4. největší imigrační komunita
- 37 000 osob
 - Trvalý pobyt: 22 053
 - Ostatní pobyty: 14 947
- Praha: 23 904 osob

(ČSÚ, 2018, 2019)

Cílová skupina

- Občané třetích zemí – vízová povinnost
- Zaměstnanecká karta/modrá karta
- Uznávání vzdělání, kvalifikace
- Projekt *vysoce kvalifikovaný zaměstnanec, kvalifikovaný zaměstnanec, klíčový a vědecký personál*

Výzkumné šetření

- Kvalitativní metodologie
- Polostrukturované rozhovory s rodiči, zúčastněné pozorování (modely péče, interakce)
- Snowball

Východiska

- Premigrační kontext – přesun – postmigrační kontext
- Jedinec \longleftrightarrow rodina
 - Uplatnění na trhu práce
 - Vzdělávání
 - Vazby, sítě

Vzorek: teritoriální vymezení

KRAJ	RUSOVÉ	UKRAJINCI
Olomoucký	308	2 327
Moravskoslezský	533	1 687
Zlínský	256	1 608

(ČSÚ, 2018)

Rodina	Počet členů	Model života	Model migrace	Typ pobytu
1.	4	Všichni v ČR	Postupný přesun	Trvalý
2.	5	Transnacionální	Postupný přesun	Trvalý
3.	3	Všichni v ČR	Postupný přesun	Dlouhodobý
4.	3	Transnacionální	Postupný přesun	Trvalý
5.	5	Všichni v ČR	Postupný přesun	Trvalý
6.	4	Všichni v ČR	Postupný přesun	Trvalý
7.	5	Všichni v ČR	Postupný přesun	Občané EU
8.	5	Všichni v ČR	Postupný přesun	Dlouhodobý
9.	3	Všichni v ČR	Postupný přesun	Trvalý

Vzorek: vzdělání, uplatnění

Obor	Titul	Praxe	Vědecká činnost	Další studium oboru	Vědecká činnost	Praxe v oboru
Medicína	5	3	3	-	2	2
Technika	5	2	1	-	2	3
Humanitní vědy	2	2	-	-	1	-
Společ. vědy	2	2	-	-	-	1
Právo	1	1	-	1	-	1

Strategie

- Rozvíjet jazykové a komunikační schopnosti v různých jazycích
- Kontrolovat kvalitu edukace: nespoléhat na školní docházku
- Zajišťovat multiplicitu dovedností
- Eliminovat ohrožení statusem cizince
- Vytvořit předpoklady pro kvalitní život
- Vytvořit pevnou a širokou bázi uplatnitelnosti

Zdroje

- ❑ Český statistický úřad. (2018). *Nejčastější státní občanství cizinců podle regionu soudržnosti, kraje a okresu v letech 2004 - 2018 (k 31. 12.)*. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu.
- ❑ Český statistický úřad. (2019). *Cizinci podle typu pobytu, pohlaví a státního občanství k 30. 9. 2019*. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11292/27914491/1909_c01t11.pdf/a54f732f0b664f0f-bbe0-d7e585e0ad36?version=1.0.
- ❑ Ministerstvo průmyslu a obchodu. (2019). *Vláda schválila nové programy ekonomické migrace*. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/vlada-schvalila-nove-programy-ekonomicke-migrace--248401/>.
- ❑ Ministerstvo vnitra. (2018). *Občané třetích zemí*. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi.aspx>.
- ❑ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2019). *UZNÁVÁNÍ ZAHRANIČNÍHO VZDĚLÁNÍ*. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/ekvivalence-ceskeho-a-zahranicniho-vzdelani>.
- ❑ Ministerstvo zdravotnictví ČR. (2019). *Aprobační zkoušky*. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/dokumenty/aprobačni-zkousky_1784_952_3.html.
- ❑ Ministerstvo zdravotnictví ČR. (2019). *Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec*. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/Odbornik/obsah/program-vysoce-kvalifikovany-zamestnanec_4041_3.html.

Literatura

- Bielewska, A., & Jaskulowski, K. (2017). Place belonging in a mobile world. The case study of migrant professionals. *Czech Sociological Review*, 3(52), 343-368.
- Bryceson, D., & Vuorela, U. (Eds.). *The Transnational Family. New European Frontiers and Global Networks*. Oxford; New York: Berg.
- Drbohlav, D. (Ed.). *Ukrajinská pracovní migrace v Česku: migrace - remittance - (rozvoj)*. Praha: Karolinum.
- Feliciano, C. (2006). Beyond the Family: The Influence of Premigration Group Status on the Educational Expectations of Immigrants' Children. *Sociology of Education*, 79(4), 281-303.
- Knedlíková, J. (2015). Uznávání rovnocennosti zahraničního vzdělávání v České republice. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/srp/studium_v_zahranici_a_cr/uznavani_rovnocennosti_zahranicniho.html.
- Leontiyeva, Y. (2014). The Education–Employment Mismatch among Ukrainian Migrants in the Czech Republic. *Central and Eastern European Migration Review*, 3(1), 63-84.
- Meier, L. (2015). 'Introduction: Local Lives, Work and Social Identities of Migrant Professional in the City.. In Meier, L. (Ed.) *Migrant Professionals in the City. Local Encounters, Identities and Inequalities* (pp. 1-18).. New York: Routledge.
- Orellana, M. F. et al. (2001). Transnational Childhoods: The Participation of Children in Processes of Family Migration. *Social Problems*, 48(4), 572-591. Dostupné z: <https://www.sesp.northwestern.edu/docs/publications/3445846804bd0e836e0552.pdf>.
- Rákoczyová, M., & Trbola, T. (2012). (Eds.). *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: SLON.
- Uherek, Z. et al. (2008). *Cizinecké komunity z antropologické perspektivy: vybrané případy významných imigračních skupin v České republice*. Praha: Etnologický ústav AV ČR.
- Vavrečková, J., & Dobiášová, K. (2015). *Začlenění ruské komunity do většinové společnosti: EIF 2013-01*. Praha: VÚPSV, v.v.i. + FSV UK.